I

(Rezolūcijas, ieteikumi, nostādnes un atzinumi)

ATZINUMI

EIROPAS DATU AIZSARDZĪBAS UZRAUDZĪTĀJS

Eiropas datu aizsardzības uzraudzītāja trešais atzinums attiecībā uz priekšlikumu Padomes Pamatlēmumam par tādu personas datu aizsardzību, kurus apstrādā, policijas un tiesu iestādēm sadarbojoties krimināllietās

(2007/C 139/01)

EIROPAS DATU AIZSARDZĪBAS UZRAUDZĪTĀJS,

ņemot vērā Eiropas Kopienas dibināšanas līgumu un jo īpaši tā 286. pantu,

ņemot vērā Eiropas Savienības Pamattiesību hartu un jo īpaši tās 8. pantu,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 95/46/EK (1995. gada 24. oktobris) par indivīdu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šo datu brīvu apriti [1],

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 45/2001 (2000. gada 18. decembris) par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi Kopienas iestādēs un struktūrās, kā arī par tādu datu brīvu apriti [2], un jo īpaši tās 41. pantu,

IR PIEŅĒMIS ŠO ATZINUMU.

I. **IEVADS**

1. 2005. gada 19. decembrī un 2006. gada 29. novembrī EDAU nāca klajā ar diviem atzinumiem [3] par priekšlikumu Padomes Pamatlēmumam par to personas datu aizsardzību, kurus apstrādā, policijas un tiesu iestādēm sadarbojoties krimināllietās. Atzinumos viņš uzsvēra, cik priekšlikums ir svarīgs, jo tas ir efektīvs instruments, lai aizsargātu personas datus jomā, uz ko attiecas Līguma par ES VI sadaļa. Jo īpaši otrajā atzinumā EDAU pauda bažas par to, ka sarunas attīstījās tādā virzienā, ka būtu bijis iespējams vienoties par datu aizsardzības līmeni, kas ne tikai neatbilstu Direktivā 95/46/EK paredzētiem standartiem, bet arī nebūtu samērīgs ar vispārīgāk formulēto Eiropas Padomes Konvenciju Nr. 108 [4].

2. 2007. gada janvārī prezidentvalsts Vācija nāca klajā ar vairākiem ierosinājumiem par to, kā priekšlikumu pārskatīt, lai varētu atcelt atlikušās atrunas un uzlabotu datu aizsardzību saistībā ar trešo pīlāru [5]. Pārskatīto priekšlikuma projektu [6] iesniedza EP otrreizējai apspriešanai 2007. gada 13. aprīlī.

---

[1] OV L 281, 23.11.1995., 31. lpp.
[2] OV L 8, 12.1.2001., 1. lpp.
[3] Pirmo atzinumu var atrast OV 2006, C 47, 27. lpp.; otrais atzinums ir EDAU vietnē (www.edps.europa.eu).
[4] Eiropas Padomes 1981. gada 28. janvāra Konvencija par personas aizsardzību attiecībā uz personas datu automatizēto apstrādi.
[5] Padomes 2007. gada 18. janvārī pieņemtais dokuments 5435/07, kas pieejams interneta vietnē register.consilium.europa.eu.
[6] Padomes 2007. gada 13. martā pieņemtais dokuments 7315/07, kas pieejams interneta vietnē register.consilium.europa.eu.

3. Tā kā pārskatītajā priekšlikumā ir veikti būtiski grozījumi un ņemot vērā, cik tas ir svarīgs, EDAU būtu jānāk klajā ar jaunu atzinumu. Atzinumā uzmanību pievērsīs jautājumiem, ko EDAU atzīst par galvenajām problēmām, un atkārtoti nepievērsīsies visiem līdzšinējos atzinumos izdarītajiem secinājumiem, jo tie vēl aizvien attiecas uz pārskatīto priekšlikumu.

II. JAUNAIS PREZIDENTVALSTS VĀCIJAS DOTAIS IMPULSS

4. EDAU pauž gandarījumu par to, ka prezidentvalsts Vācija pieliek lielus pūliņus, risinot sarunas par minēto Padomes pamatlēmumu. Ir vispārzināms, ka sarunas Padomē nevirzījās uz priekšu, jo dalībvalstu domas būtiskos jautājumos fundamentāli atšķīrās. Tādēļ prezidentvalsts pieņēma pareizu lēmumu — nākt klajā ar jaunu dokumentu — tādējādi dodot sarunām jaunu impulsu.

5. Tas, ka prezidentvalsts Vācija sarunām deva jaunu impulsu, pats par sevi ir ļoti pozitīvs notikums. Tomēr pēc rūpīgas jaunākā dokumenta izskatīšanas EDAU pauž vilšanos par tā saturu. Dokuments, ar ko prezidenvalsts Vācija ir nākusi klajā, neattaisno cerības. Vilšanās iemesli ir dažādi:

— Dokumentā paredzētie noteikumi pazemina pilsoņu aizsardzības līmeni, jo vairāki Komisijas priekšlikumā ietverti un pilsoņu aizsardzībai būtiski noteikumi ir svītroti.

— Ar pārskatīto priekšlikumu dažādā ziņā paredzēts zemāks aizsardzības līmenis nekā tas, ko nodrošina ar Konvenciju Nr. 108. Priekšlikums tādēļ ir gan nepietiekams, gan nesaderīgs ar dalībvalstu starptautiskajām saistībām.

— Dokuments lietu sarežģī, jo tas attiecas uz datu apstrādi, ko veic Eiropols, *Eurojust* un ar trešo pīlāru saistītā Muitas informācijas sistēma, un izraisa debates par to, kā minētās struktūras uzraudzīt. Šajā atzinumā jo īpaši izskatīs jautājumu par to, vai Padomes pamatlēmums ir pareizais juridiskais instruments, ar ko risināt tos jautājumus.

— Dokuments kā tiesību akts nav pietiekami kvalitatīvs. Neatkarīgi no jautājuma par juridiskā instrumenta izvēli, vairāki noteikumi neatbilst prasībām, kas paredzētas kopīgajās pamatnostādnēs par Kopienas tiesību aktu izstrādes kvalitāti ([7]). Konkrēti — dokuments nav skaidri, vienkārši un precīzi formulēts, un pilsoņiem tādēļ ir grūti skaidri apzināt savas tiesības un pienākumus.

— Priekšlikumā paredzētais aizsardzības līmenis ir pārāk zems, lai atbilstu tādai brīvības, drošības un tiesiskuma telpai, kurā policija un tiesu iestādes var apmainīties ar tiesībaizsardzības informāciju pāri attiecīgu valstu robežām. Tā kā nav paredzēts augsts un plaši piemērojams datu aizsardzības līmenis, priekšlikumā uz informācijas apmaiņu attiecina dažādus attiecīgās valstīs pieņemtus "izcelsmes noteikumus" un "dubultstandartus", kas ļoti ietekmē sadarbības efektivitāti tiesību aizsardzības jomā, bet neuzlabo personas datu aizsardzību ([8])

6. EDAU skaidri apzinās, cik grūti ir panākt vienprātību Padomē. Lēmuma pieņemšanas procedūra tomēr nav pietiekami labs iemesls, lai izmantotu pieeju, kas vērsta uz mazāk efektīvu risinājumu un liktu šķēršļus ES pilsoņu pamatbrīvību īstenošanai, kā arī darītu tiesību aizsardzību mazāk efektīvu. Šajā sakarā būtu vēlams pilnībā ņemt vērā specializētas zināšanas datu aizsardzības jomā, kā arī Eiropas Parlamenta rezolūcijās ([9]) paustos ieteikumus.

([7]) Iestāžu nolīgums (1998. gada 22. decembris) par kopīgām pamatnostādnēm attiecībā uz Kopienu tiesību aktu izstrādes kvalitāti, (OV C 73, 17.3.1999, 1. lpp). Piemēri doti šā atzinuma V nodaļā.

([8]) Skatīt, piemēram, 14. pantu par datu nosūtīšanu uz trešām valstīm un starptautiskām organizācijām; 12. panta 1. punkta d) apakšpunktu par personas datu turpmāku apstrādi; 10. pantu par dzēšanas un pārbaudes termiņu ievērošanu un 13. pantu par attiecīgās valstīs uzliktu apstrādes ierobežojumu ievērošanu.

([9]) Eiropas Parlaments pieņēma pirmo rezolūciju par sākotnējo Komisijas priekšlikumu 2006. gada 27. septembrī. Otra rezolūcija par pārskatīto priekšlikumu ir gaidāma jūnijā.

III. **TIESISKAIS REGULĒJUMS UN GALVENIE ATZINUMĀ APLŪKOTIE JAUTĀJUMI**

7. Pamatlēmums par personas datu aizsardzību saistībā ar trešo pīlāru ir būtiski svarīgs, lai attīstītu brīvības, drošības un tiesiskuma telpu. Tas, ka policijas un tiesu iestāžu sadarbība kriminālietās, kā arī darbības, ko veic saskaņā ar Hāgas Programmu ([10]), kļūst aizvien svarīgākas, spilgti rāda vajadzību pēc vienotiem standartiem, aizsargājot personas datus saistībā ar trešo pīlāru.

8. Diemžēl, kā EDAU un citi attiecīgi darbību veicēji atkārtoti apliecinājuši ([11]), spēkā esošie Eiropas mērogā piemērojamie instrumenti nav pietiekami. Eiropas Padomes Konvencijā Nr. 108, kas dalībvalstīm uzliek saistības, ir paredzēti vispārēji datu aizsardzības pamatprincipi; tomēr, lai gan konvencija jāinterpretē saskaņā ar Eiropas Cilvēktiesību tiesas praksi, tā nav pietiekami precīza, kā EDAU ir teicis vairākas reizes ([12]). Direktīva 95/46/EK, kurā iekļauti un precizēti Konvencijas Nr. 108 principi saistībā ar iekšējo tirgu, ir pieņemta jau 1995. gadā. Tā neattiecas uz darbībām, kas ir trešā pīlāra darbības jomā. Saistībā ar darbībām, kas ietilpst policijas un tiesu iestāžu sadarbības jomā, visas dalībvalstis atbalsta Ieteikumu Nr. R (87)15 ([13]), kurā Konvencija Nr. 108 ir kaut cik attiecināta uz policijas nozari, tomēr minētais ieteikums nav instruments, kas uzliek juridiskas saistības.

9. Šajā sakarā LES 30. panta 1. punkta b. apakšpunktā prasīts, lai policijas sadarbības jomā veikta kopīga rīcība, kas ir tiesību aizsardzības iestāžu veikta informācijas apstrāde, būtu saskaņā ar "attiecīgiem noteikumiem par personas datu aizsardzību". Tādi attiecīgi noteikumi nepastāv, ja nav Padomes pamatlēmuma ar attiecīgu saturu.

10. Var viegli saskatīt paralēles ar to, kā attīstījās iekšējais tirgus: tolaik augsta līmeņa personas datu aizsardzību visā Kopienā uzskatīja par būtiski svarīgu, lai likvidētu šķēršļus brīvai preču, pakalpojumu un kapitāla apritei un brīvai personu pārvietošanās, un tādēļ arī pieņēma Direktīvu 95/46/EK. Brīvības, drošības un tiesiskuma telpā, kurā informācijai būtu brīvi jāplūst starp attiecīgu valstu un ES tiesībaizsardzības iestādēm, pēc analoģijas būtu jābūt nodrošinātai augsta un vienāda līmeņa personas datu aizsardzībai visās dalībvalstīs.

11. Pašlaik tādi nosacījumi nav ievēroti: nav tādas vispārējas sistēmas un noteikumi par personas datu aizsardzību saistībā ar trešo pīlāru attiecas uz "konkrētu nozari", kā arī ir izkaisīti pa dažādiem juridiskiem instrumentiem ([14]). Dažos nesenajos priekšlikumos ([15]) apstiprināta un veicināta šajā jomā pieņemtu datu aizsardzības noteikumu sadrumstalošana un ir apdraudēta to konsekvence. Turklāt tas, ka trūkst vispārējas sistēmas, kavē pieņemt daudzus priekšlikumus policijas un tiesu iestāžu sadarbības jomā.

12. Tādu iemeslu dēļ iepriekšējos atzinumos EDAU ir ļoti stingri atbalstījis Komisijas priekšlikumu un nācis klajā ar attiecīgiem ieteikumiem, lai priekšlikumu uzlabotu; tas bija jādara, lai nodrošinātu attiecīgu pilsoņu aizsardzības līmeni. EDAU ir vienmēr uzskatījis, ka ar vispārēju sistēmu datu aizsardzībai saistībā ar trešo pīlāru ir jānodrošina augsti un konsekventi datu aizsardzības standarti, balstoties uz Konvencijā Nr. 108 un Direktīvā 95/46/EK paredzētajiem principiem, reizē un vajadzības gadījumā ņemot vērā arī tiesību aizsardzības darbību specifiku.

13. Vispārējās sistēmas saskanība ar pirmā pīlāra datu aizsardzības principiem ir vēl jo svarīgāka, jo privātā sektora aizvien lielākā iesaiste tiesību aizsardzībā nozīmē, ka personas datus, uz ko agrāk attiecināja pirmo pīlāru, tagad attiecina trešo pīlāru (kā PNR gadījumā) vai uz tiem, uz ko agrāk attiecināja trešo

([10]) Skatīt arī Padomes un Komisijas rīcības plānu par to, kā īstenot Hāgas Programmu brīvības, drošības un tiesiskuma stiprināšanai Eiropas Savienībā, OV C 198, 12.8.2005., 1. lpp.

([11]) Eiropas. datu aizsardzības iestāžu konference nāca klajā ar atzinumu 2006. gada 24. janvārī, kas ir pieejama kā dokuments Nr. 6329/06 interneta vietnē register.consilium.europa.eu. Eiropas Padomes konsultatīva komiteja par Konvenciju par personas aizsardzību attiecībā uz personas datu automatizēto apstrādi (T-PD) 2007. gada 20. martā pieņēma dokumentu, kurā tā izklāstīja pirmās piebildes: tā ir pieejama interneta vietnē www.coe.int/dataprotection/.

([12]) Skatīt 60. punktu EDAU 2007. gada 4. aprīļa atzinumā par 15 dalībvalstu ierosmi, lai pieņemtu Padomes lēmumu par pārrobežu sadarbības pastiprināšanu, jo īpaši apkarojot terorismu un pārrobežu noziedzību

([13]) Ministru komitejas Ieteikums dalībvalstīm Nr. R(87)15, ar ko reglamentē personas datu izmantošanu policijas nozarē, pieņemts 1987. gada 17. septembrī un pieejams interneta vietnē www.coe.int/dataprotection/.

([14]) Piemēram, juridiskajos instrumentos, ar ko regulē Eiropolu, *Eurojust* un ar trešo pīlāru saistīto Muitas informācijas sistēmu.

([15]) Piemēram, jaunākajās ierosmēs par Eiropolu, Prīmes Līgumu un tiesību aizsardzības iestāžu piekļuvi VIS datubāzei.

pīlāru, tagad attiecina pirmo pīlāru. Attiecīgi piemēri ir viegli atrodami: "lidmašīnu pasažieru melno sarakstu" izmantošana — tajos ir uzskaitītas personas, ko nedrīkst laist lidmašīnās, un tos ir sastādījušas lidsabiedrības, lai aizsargātu tiesības, veicot darbības ar pirmo pīlāru saistītos nolūkos (komerciālos, kā arī lidojumu drošības nolūkos) — un priekšlikums par tiesību aizsardzības iestāžu piekļuvi VIS datubāzei, kas izveidota kā kopējās vīzu politikas instruments ([16]). EDAU tādēļ uzsver, ka principi, kas attiecas uz datu aizsardzību saistībā ar pirmo pīlāru, ir jāattiecas arī uz trešo pīlāru. Tiesību aizsardzības darbību specifika varētu radīt vajadzību pēc papildu vai ārkārtas noteikumiem ([17]).

14. Ir būtiski svarīgi nodrošināt attiecīgas, konsekventas un plaši piemērojamas ar trešo pīlāru saistītas datu aizsardzības garantijas, ne tikai lai garantētu fundamentālas tiesības uz personas datu aizsardzību, bet arī lai uzlabotu tiesību aizsardzības sadarbības efektivitāti brīvības, drošības un tiesiskuma jomā.

15. Ņemot to vērā, atzinumā izvērtēts, ciktāl pārskatītajā priekšlikumā ir paredzēti attiecīgi noteikumi par personas datu aizsardzību saskaņā ar LES 30. panta 1. punkta b. apakšpunktu. Izvērtējumā EDAU atsauksies uz dažiem iepriekšējos atzinumos ietvertiem ieteikumiem. Atzinumā arī izvērtēs, vai pārskatītajā priekšlikumā respektētas dalībvalstu starptautiski pieņemtās saistības, kas izriet no Eiropas Padomes Konvencijas Nr. 108 un Eiropas Cilvēktiesību tiesas prakses, kā arī principi, kas izklāstīti Ieteikumā Nr. R (87)15 par personas datu izmantošanu policijas vajadzībām. Turklāt EDAU apsvērs, ciktāl priekšlikuma noteikumi varētu ietekmēt policijas un tiesu iestāžu sadarbības efektivitāti.

IV. **GALVENĀS PROBLĒMAS**

IV.1. **Jautājums par to, ciktāl priekšlikums attiecas uz personas datu apstrādi datu izcelsmes valstī**

16. Priekšlikumā tagad ietverts apsvērums, kurā teikts, ka dalībvalstis piemēros pamatlēmuma noteikumus attiecīgās dalībvalstīs veiktai datu apstrādei, lai datu nodošanas nosacījumus varētu izpildīt jau tad, kad datus iegūst (6.a apsvērums).Ar apsvērumu mēģina pievērsties bažām, ko paudis ne tikai EDAU iepriekšējos atzinumos, bet arī daudzas citas ieinteresētas personas. Eiropas Parlaments, Datu aizsardzības iestāžu konference un pat Eiropas Padomes *T-PD* konsultatīva komiteja, kuras locekļi ir Eiropas valdību pārstāvji datu aizsardzības jautājumos, ir vairākkārt skaidri teikuši: pamatlēmuma piemērošana personas datu apstrādei datu izcelsmes valstī ir būtiski svarīgs nosacījums, ne tikai lai personas dati būtu pietiekami labi aizsargāti, bet arī lai tiesību aizsardzības iestādes varētu efektīvi sadarboties ([18]).

17. Ar apsvērumu kā tādu tomēr nevar uzlikt pienākumu, kas nav skaidri paredzēts noteikumos. Diemžēl 1. pantā (Mērķis un piemērošanas joma) skaidri teikts, ka priekšlikumu var piemērot tikai datiem, ar ko apmainās dalībvalstis vai ES struktūras, nodrošinot "*pilnīgu aizsardzību iesaistīto personu pamattiesībām un pamatbrīvībām, jo īpaši to tiesībām uz privāto dzīvi, nosūtot personas datus […]*".

18. Minētajā projektā vienādu datu aizsardzības principu piemērošana personu datu apstrādei datu izcelsmes valstī tādēļ ir pilnībā atstāta dalībvalstu ziņā, un tajā dalībvalstīm nav uzlikts pienākums īstenot vienus un tos pašus datu aizsardzības standartus policijas un tiesu iestāžu sadarbības jomā, ja atļauj brīvi šķērsot iekšējās robežas. Ņemot to vērā, EDAU vēlreiz uzsver: tas, ka dažādās dalībvalstīs ar trešo pīlāru saistītās jomās varētu pieļaut dažādus datu aizsardzības līmeņus:

— būtu pretrunā iecerei izveidot brīvības, drošības un tiesiskuma telpu, kurā pilsoņi varētu brīvi pārvietoties, kā arī pareizai tiesību aktu tuvināšanai saskaņā ar LES 34. panta 2. punkta b) apakšpunktu.

— neatbilstu personas datu aizsardzībai saskaņā ar LES 30. panta 1. punkta b) apakšpunktu.

([16]) Skaīt priekšlikumu Padomes Lēmumam par dalībvalstu iestāžu, kas ir atbildīgas par iekšējo drošību, un Eiropola piekļuvi Vīzu informācijas sistēmai (VIS) konsultēšanās nolūkos, lai novērstu, atklātu un izmeklētu teroristiskus nodarījumus un citus smagus noziedzīgus nodarījumus (COM (2005)600 galīgā redakcija).
([17]) Tajā pašā sakarā skatīt arī Ieteikuma Nr. R(87)15 paskaidrojuma raksta 37. punktu.
([18]) Skatīt zemsvītras piezīmē minētos dokumentus.

— padarītu tiesību aizsardzības iestāžu darbu neefektīvu, pat neiespējamu: tās būtu pārlieku apgrūtinātas, cenšoties nošķirt attiecīgās valsts izcelsmes datus no nosūtītiem datiem vai nosūtīšanai pieejamiem datiem, kas bieži vien būs vienas un tās pašas lietas daļa ([19]).

19. EDAU stingri iesaka likumdevējam paplašināt piemērošanas jomu, uzliekot dalībvalstīm pienākumu piemērot pamatlēmumu par personas datu apstrādi attiecīgā valstī, nevis tikai aicinot tām to darīt. Turklāt nav neviena pārliecinoša juridiska argumenta, kādēļ pamatlēmumu nevarētu piemērot attiecīgās valsts izcelsmes datiem saskaņā ar LES 34. pantu.

IV.2. **Kā ierobežot kādiem citiem mērķiem var apstrādāt personas datus**

20. Viens no datu aizsardzības pamatprincipiem ir mērķu skaita ierobežošanas princips. Konvencijā Nr. 108 jo īpaši teikts, ka personas datus "*saglabā noteiktiem un leģitīmiem nolūkiem, un tos nedrīkst izmantot tādā veidā, kas nav savienojams ar šiem nolūkiem*" (5. panta b) punkts). Atkāpe no minētā principa ir pieļaujama tikai tiktāl, ciktāl tā ir paredzēta tiesību aktos un ir pasākums, kas demokrātiskā sabiedrībā vajadzīgs, lai cita starpā "*cīnītos ar noziedzību*" (9. pants). Eiropas Cilvēktiesību tiesas praksē ir skaidri teikts, ka tādām atkāpēm jābūt samērīgām, precīzām un paredzamām saskaņā ar Eiropas Cilvēktiesību konvencijas 8. panta 2. punktu ([20]).

21. Priekšlikumā noteikumi par mērķu skaita ierobežošanu ir ietverti gan 3., gan 12. pantā. Pamatlēmuma 3. pantā pieļauta turpmāka apstrāde mērķiem, kas ir saderīgi ar mērķi, kādam dati ir gūti, un tādēļ šajā sakarā tas saskan ar datu aizsardzības pamatprincipiem.

22. 3. pants tomēr attiecas uz pārāk plašu jomu un tajā nav paredzēts attiecīgs datu glabāšanas mērķu skaita ierobežojums, ko arī prasa iepriekš minētās Konvencijas Nr. 108 5. panta b) apakšpunktā. Vispārējā atsauce uz ES Līguma VI sadaļas mērķiem nav uzskatāma par noteiktiem un leģitīmiem nolūkiem. Policijas un tiesu iestāžu sadarbības nolūks pēc būtības nav leģitīms ([21]), un tas noteikti nav noteikts.

23. 3. pantā nav paredzēta neviena atkāpe, kaut arī tādi būtu iespējama saskaņā ar Konvencijas Nr. 108 9. pantu. Priekšlikuma 12. pantā tomēr paredzēts ļoti vispārīgas un neskaidri formulētas atkāpes no mērķu skaita ierobežošanas principa saistībā ar personas datiem, kuri saņemti no citas dalībvalsts vai kurus tā ir darījusi pieejamus. Jo īpaši minētajā pantā nav skaidri paredzēts nosacījums par to, ka atkāpes ir jāparedz. Otrkārt, nav skaidrs, kas ir tās "citas […] administratīvas procedūras", kuru dēļ 12. panta 1. punkta b) apakšpunkts pieļauj citam mērķim savāktu un nosūtītu personas datu apstrādi.Turklāt 12. panta 1. punta d) apakšpunktā pieļauj apstrādi "jebkuram citam mērķim" ar vienu vienīgu nosacījumu: kompetentajai iestādei, kas nosūtījusi personas datus, tam ir jāpiekrīt. Šajā sakarā jākonstatē, ka nosūtītājas iestādes doto piekrišanu nekādi nevar uzskatīt par tādu, kas aizstāj data subjekta doto, vai arī par tādu, kas dod juridisku pamatu atkāpties no mērķu skaita ierobežošanas principa. EDAU tādēļ vēlas uzsvērt, ka tāda vispārīga un plaši interpretējama atkāpe neatbilst pietiekamas datu aizsardzības pamatprasībām un pat ir pretrunā Konvencijas Nr. 108 pamatprincipiem. EDAU tādēļ iesaka likumdevējam attiecīgos noteikumus pārformulēt.

24. Pēdējā piebilde attiecas uz 12. panta 2. punktu, kas pieļauj iespējamību, ka ar trešo pīlāru saistīti Padomes lēmumi prevalē pār 1. punktu, kurā paredzēti attiecīgi personas datu apstrādes nosacījumi. EDAU konstatē, ka šā punkta formulējums ir ļoti vispārīgs un neatbilst Padomes pamatlēmumam kā *lex generalis* policijas un tiesu iestāžu sadarbībai. Šim *lex generalis* būtu jāattiecas uz visu personas datu apstrādi šajā jomā.

25. EDAU uzskata, ka noteikumi par personas datu turpmāku apstrādi neļauj pilnībā respektēt mērķu skaita ierobežošanas pamatprincipu un pat neatbilst spēkā esošajam, Konvencijā Nr. 108 noteiktajam standartam. EDAU tādēļ likumdevējam iesaka attiecīgos noteikumus pārformulēt, ņemot vērā spēkā esošos starptautiskus datu aizsardzības noteikumus un attiecīgo tiesu praksi.

([19]) Izvērstāku argumentāciju skatīt EDAU otrā atzinuma 11.-13. punktā.
([20]) Konsolidētajā tiesu praksē, kas attiecas uz šo jomu, tas ir visskaidrāk konstatējams lietā *Rotaru* pret Rumāniju.
([21]) Nedrīkst pieņemt, ka policija visos apstākļos un visos gadījumos darbojas saskaņā ar juridiskajām saistībām.

IV.3. **Kā nodrošināt pietiekamu datu aizsardzību, apmainoties personas datiem ar trešām valstīm**

26. Konvencija Nr. 108 arī attiecas uz datu nosūtīšanu uz trešām valstīm. Papildprotokolā par uzraudzības iestādēm un pārrobežu datu plūsmām ir paredzēts vispārējs princips personas datus var nosūtīt trešai personai tikai tad, ja tā "nodrošina pietiekamu aizsardzības līmeni datiem, ko iecerēts nosūtīt". "Pietiekamas aizsardzības" princips ir ievērots un paredzēts vairākos Eiropas Savienības juridiskos instrumentos, ne vien ar pirmo pīlāru saistītos instrumentos datu aizsardzības jomā, piemēram, Direktīvā 95/46/EK ([22]), bet arī ar trešo pīlāru saistītos juridiskos instrumentos, piemēram, juridiskos instrumentos, ar ko izveido Eiropolu un *Eurojust*..

27. Priekšlikuma 12. apsvērumā teikts, ja personas datus nosūta uz trešām valstīm vai starptautiskām organizācijām, "datiem būtu jānodrošina pienācīga līmeņa aizsardzība". Turklāt 14. pantā pieļauts, ka personas datus, kas saņemti no citas dalībvalsts, var nosūtīt trešām valstīm vai starptautiskām iestādēm, ja iestāde, no kuras dati ir saņemti, atbilstīgi savas valsts tiesību aktiem ir piekritusi datu tālākai nosūtīšanai. Tātad priekšlikuma noteikumos nav paredzēta nekāda vajadzība pēc pietiekamas aizsardzības, nedz arī nekādi kopīgi pietiekamības izvertēšanas kritēriji vai mehānismi. Tas nozīmē, ka katra dalībvalsts pati izvērtēs, cik pienācīgs ir trešās valsts vai starptautiskās organizācijas nodrošinātais aizsardzības līmenis. Tādēļ saraksts, kurā uzskaitītas valstis un starptautiskas organizācijas, kas nodrošina pienācīgu aizsardzību un uz ko datus drīkst nosūtīt, katrā konkrētā dalībvalstī būs citāds.

28. Tāds tiesisks regulējums arī traucētu policijas un tiesu iestāžu sadarbību. Kādas dalībvalsts tiesību aizsardzības iestādes, pieņemot lēmumu par trešās valsts lūgumu saņemt ar konkrētu krimināllietu saistītu informāciju, ne tikai pašām būs jāapsver, vai attiecīgā valsts nodrošina pietiekami augstu datu aizsardzības līmeni, bet arī būs jāņem verā, vai katra no pārējām (līdz 26) dalībvalstīm, kas lietā devušas ieguldījumu, ir devusi piekrišanu saskaņā ar tās veikto attiecīgās trešās valsts nodrošinātā datu aizsardzības līmeņa izvērtejumu.

29. Šajā sakarā priekšlikuma 27. pants par saistību ar nolīgumiem ar trešām valstīm rada lielāku neskaidrību, jo tajā teikts, ka pamatlēmums neskar dalībvalstu vai Eiropas Savienības saistības un pienākumus, kas izriet no divpusējiem un/vai daudzpusējiem nolīgumiem ar trešām valstīm. EDAU uzskata, ka minētajam pantam būtu jāattiecas tikai uz spēkā esošiem nolīgumiem, un tajā būtu jābūt paredzētam, ka turpmāki nolīgumi būs saskanā ar šo priekšlikumu.

30. EDAU uzskata, ka pašreizējie noteikumi par personas datu nosūtīšanu uz trešām valstīm un starptautiskām organizācijām nebūtu nedz piemēroti personas datu aizsardzībai, nedz arī tādi, ko tiesību aizsardzības iestādes varētu izmantot. EDAU tādēļ atkārtoti apliecina ([23]) vajadzību nodrošināt pietiekami augsta līmeņa aizsardzību, nosūtot personas datus trešām valstīm vai starptautiskām organizācijām, un ieviest mehānismus, ar ko nodrošina vienotus standartus un koordinēti pieņemtus lēmumus par pietiekamas aizsardzības nodrošinājumu. To pašu atzinumu jau ir pauduši Eiropas Parlaments un Eiropas Padomes *T-PD* komiteja.

IV.4. **Datu kvalitāte**

31. Konvencijas Nr. 108 5. pantā paredzēti personas datu kvalitātes nodrošināšanas principi. Sīkāka informācija ir dota citos instrumentos, kas neuzliek juridiskas saistības, piemēram, Ieteikumā Nr. R(87)15 un trijos līdzšinējos ieteikuma izvērtējumos.

32. Salīdzinot priekšlikumu ar iepriekš minētajiem juridiskajiem instrumentiem, ir skaidrs, ka dažas svarīgas garantijas, kas dažos gadījumos jau ir dotas Komisijas priekšlikumā, nav dotas pārskatītajā versijā:

— Priekšlikuma 3. punktā nav garantēts, ka datus iegūst un apstrādā taisnīgi, kā prasīts Konvencijas Nr. 108 5. pantā.

([22]) Šā punkta sakarā būtu jāpiemin, ka Komisija 2007. gada 7. marta *Pazinojumā par Darba programmas labākai Datu aizsardzības direktīvas īstenošanai gaitu* ir teikusi, ka Direktīvā 95/46/EK paredzētie noteikumi par personas datu nosūtīšanu uz trešām valstīm ir visai piemēroti, un tos nav jāgroza.

([23]) Skatīt pirmā atzinuma IV.8 punktā un otrā atzinuma 22.-23. punktā paustās bažas.

— Priekšlikumā vairs nav neviena noteikuma, kurā atbilstīgi Ieteikuma Nr. R(87)15 ietvertajam principam 3.2. būtu paredzēts, ka dažādu kategoriju datus nošķir citus no citiem atkarībā no to precizitātes un uzticamības pakāpes, un datus, kas balstās uz faktiem, nošķir no datiem, kas balstās uz atzinumiem vai personīgiem vērtējumiem ([24]). Tas, ka trūkst tādas vienotas prasības, varētu likt apšaubīt datus, kurās dalās policijas iestādes, jo tās nevarēs noskaidrot, vai datus var uzskatīt par "pierādījumiem", "faktiem", "neapšaubāmiem izlūkdatiem" vai "neapstiprinātiem izlūkdatiem". Tas varētu ne tikai apgrūtināt drošības operācijas un izlūkdatu vākšanu, kurās tādi nošķirumi ir būtiski svarīgi, bet arī apgrūtināt tiesu darbu, padarot sodu piespriešanu grūtāku.

— Pretrunā Ieteikuma Nr. R(87)15 2. principam un ar to saistītiem izvērtējumu ziņojumiem ([25]) nav nošķirti dažādu kategoriju datu subjekti (noziedzniekus, aizdomās turētos, cietušos, lieciniekus utt.) un nav paredzētas īpašas garantijas par datiem, kas attiecas uz personām, kas nav turētas aizdomās, Kā iepriekšējā gadījumā tādi nošķirumi ir ne tikai vajadzīgi, lai nodrošinātu pilsoņu personas datu aizsardzību, bet arī, lai datu saņēmēji varētu saņemtos datus izmantot visā pilnībā. Bez tādiem nošķirumiem policijas dienesti, kas saņem datus, nevar tos tūlīt izmantot; tiem vispirms ir jānoskaidro, kā datus kvalificēt, un pēc tam jākonstatē, kā tos var izmantot un apmainīties ar tiem, lai sasniegtu dažādus ar tiesību aizsardzību saistītus mērķus.

— Periodiskā pārskatīšana, ko paredz ar 6. punktu, nenodrošina nedz datu kvalitātes periodisku pārbaudīšanu, nedz to, ka no policijas informācijas atsijā liekus vai neprecīzus datus un informāciju atjaunina, kā Ieteikumā Nr. R(87)15 prasīts ([26]). Tāda pārskatīšana ir acīmredzami svarīga, lai nodrošinātu datu aizsardzību, bet arī vitāli svarīga, lai policijas dienesti efektīvi darbotos. Veci un novecojuši izlūkdati vislabākā gadījumā ir nederīgi un visslikākā gadījumā liek prioritāru jautājumu risināšanai atvēlētus resursus izmantot tādu mērķu sasniegšanai, kas nav izmeklēšanas galvenie mērķi un kam tādiem nevajadzētu būt.

— Ja konstatē, ka personas dati, ko saņem no citas dalībvalsts, nav precīzi, nav paredzētas nevienas saistības vai mehānismi, lai tos varētu labot izcelsmes dalībvalstī. Precizitātes jautājums kārtējo reizi ir vitāli svarīgs, lai policija un tiesu iestādes varētu efektīvi darboties. Ja datu kvalitāti nevar garantēt, datu nosūtīšana kā pārrobežu noziedzības apkarošanas paņēmiens kļūs mazāk efektīva.

33. Ņemot to vērā, EDAU uzskata, ka attiecīgā priekšlikuma noteikumi par datu kvalitāti nav nedz pareizi, nedz pilnīgi, jo īpaši ņemot vērā Ieteikumu Nr. R(87)15, ko parakstījušas visas dalībvalstis, un tajos ir paredzēts datu aizsardzības līmenis, kas ir pat zemāks nekā Konvencijā Nr. 108 prasītais. Ir lietderīgi arī vēlreiz atgādināt, ka personas datu precizitāte ir gan tiesību aizsardzības iestāžu, gan indivīda interesēs ([27]).

IV.5. **Personas datu apmaiņa ar iestādēm, kas nav kompetentās iestādes, un privātpersonām**

34. Saskaņā ar Ieteikuma Nr. R(87)15 5. principu (Datu pārraide) personas datu pārraidei no tiesību aizsardzības iestādēm uz citām publiskām struktūrām vai privātpersonām būtu jābūt pieļaujamai tikai īpašos un stingri noteiktos apstākļos. Pārskatītajā versijā tādi sākotnējā Komisijas priekšlikumā paredzēti noteikumi, ko atzinīgi vērtējuši EDAU un Eiropas Parlaments, ir svītroti. Jaunajā redakcijā nav paredzētas nevienas konkrētas garantijas par personas datu nosūtīšanu privātpersonām vai iestādēm, kas nav tiesību aizsardzības iestādes.

([24]) Ieteikuma paskaidrojuma raksta 52. punktā teikts, ka "būtu jāvar nošķirt apstiprinātus datus no neapstiprinātiem datiem, tostarp cilvēku uzsvedības izvērtējumu datus, kā arī faktus no atzinumiem, ticamu informāciju (arī dažādās ticamības pakāpēs) no pieņēmumiem, loģiski pamatatotus iemeslus uzskatīt, ka informācija ir precīza, no nepamatotas paļaušanās uz tās precizitāti." Skatīt arī 5.1. punktu Otrajā izvērtējumā par to, vai Ieteikums Nr. R(87)15, ar ko reglamentē personas datu izmantošanu policijas vajadzībām (1998), attiecas uz konkrēto gadījumu.

([25]) Skatīt jo īpaši iepriekš minēto Otrā izvērtējuma 5.2. punktu un Ieteikuma Nr. R (87)15, ar ko reglamentē personas datu izmantošanu policijas vajadzībām (2002), trešā izvērtējuma 24.-27. punktu.

([26]) Skatīt 7. principu (Glabāšanas laiks un datu atjauninašana) un paskaidrojuma raksta 96.-98. punktu.

([27]) Ieteikuma Nr. R (87)15 paskaidrojuma raksta 74. punkts.

35. Turklāt tiesību aizsardzības iestāžu piekļuve privātpersonu kontrolētiem personas datiem un to turpmāka izmantošana ir pieļaujama tikai tad, ja ievēro skaidri definētus nosacījumus un ierobežojumus. Jo īpaši, kā EDAU minējis iepriekšējos atzinumos, tiesību aizsardzības iestāžu piekļuve ir pieļaujama tikai konkrētos gadījumos, konkrētos apstākļos un konkrētām vajadzībām, un dalībvalstīm jāparedz tās juridiskā kontrole. Jaunākā attīstība, piemēram, Direktīva 2006/24/EK ([28]) par datu saglabāšanu, *PNR* nolīgums ar Amerikas Savienotajām Valstīm ([29]) un tiesību aizsardzības iestāžu piekļuve *SWIFT* ([30]) glabātiem datiem apliecina, ka tādas garantijas ir fundamentāli svarīgas. Diemžēl priekšlikumā nav paredzētas nevienas konkrētas garantijas par tiesību aizsardzības iestāžu piekļuvi privātpersonu savāktiem datiem un to turpmāku izmantošanu.

36. Ņemot to vērā, EDAU konstatē, ka sakarā ar personas datu apmaiņu ar privātpersonām un iestādēm, kas nav kompetentās iestādes, priekšlikums neatbilst Ieteikumā Nr. R(87)15 izklāstītiem principiem, un tajā nav atrisināts pamatjautājums par tiesību aizsardzības iestāžu piekļuvi privātpersonu kontrolētiem personas datiem un to turpmāku izmantošanu.

IV.6. **Citi būtiski jautājumi**

37. Papildus iepriekš izklāstītajiem galvenajiem jautājumiem EDAU vēlas pievērst likumdevēja uzmanību šiem jautājumiem, no kuriem daudzi ir sīkāk izskatīti iepriekšējos atzinumos:

— Īpašas datu kategorijas. Pārskatītā priekšlikuma 7. pants ir pretrunā Konvencijas Nr. 108 6. pantā paredzētajam principiālam aizliegumam. Turklāt tajā neatsaucas uz personas datiem, kas attiecas uz piespriestiem krimināls odiem un tādēļ neapšaubāmi ir visai būtiski policijas un tiesu iestāžu sadarbībai, un tajā nav paredzētas konkrētas garantijas par biometrijas datiem un DNS profiliem.

— Automatizēti individuāli lēmumi. EDAU pauž gandarījumu par to, ka tādi lēmumi ir paredzēti pārskatīta priekšlikuma 8. pantā.

— Reģistrēšana un dokumentēšana. Lai 11. pantu varētu efektīvi piemērot, pārbaudot datu apstrādes likumiskumu, tajā paredzēti attiecīgi mehānismi, kā reģistrēt un dokumentēt ne tikai visas datu nosūtīšanas reizes, bet arī visus piekļuves gadījumus.

— Tiesības saņemt informāciju. 16. pants ir nepilnīgs, jo tajā nav minēta informācija par kontrolētāju un saņēmējiem. Turklāt no 13. apsvēruma ("[…] datu subjektu var informēt […]") varētu secināt, ka informācijas saņemšana ir tikai iespējamība, nevis viens no kontrolētāja pamatpienākumiem.

— Piekļuves tiesības. Priekšlikuma 17. pants ir nepilnīgs, jo piekļuve arī aptver datu apstrādes *mērķus* un saziņu, kas ir *saprotamā formā*. Turklāt 2. punktā paredzētie atbrīvojumi, piemēram, ja piekļuve "citādi kaitētu valsts interesēm", ir pārāk plaši un to sekas ir neparedzamas. Visbeidzot, nav mehānisma, kā nodrošināt, lai uzraudzības iestādei iesniegtas apelācijas dēļ piešķirtu piekļuvi, ja tā ir bijusi nelikumīgi liegta.

V. **JAUNI PĀRSKATĪTĀ PRIEKŠLIKUMA IZRAISĪTI JAUTĀJUMI**

38. Pārskatītajā priekšlikumā, salīdzinot ar Komisijas priekšlikumu, ir iekļauts pilnīgi jauns elements. Tas aptver ar trešo pīlāru saistītu Eiropas iestāžu un struktūru darbības (priekšlikuma 1. panta 2. punkts). Saskaņā ar 20. apsvērumā tas attiecas arī uz datu apstrādi, ko veic Eiropols, *Eurojust* un ar trešo pīlāru saistītā Muitas informācijas sistēma. Priekšlikuma 1. panta 2. punktā minētas ne tikai Eiropas struktūras, bet arī iestādes; tas nozīmē, ka Padomes pamatlēmumam būtu jāattiecas, piemēram, uz datu apstrādi,

([28]) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2006/24/EK (2006. gada 15. marts) par tādu datu saglabāšanu, kurus iegūst vai apstrādā saistībā ar publiski pieejamu elektronisko komunikāciju pakalpojumu sniegšanu vai publiski pieejamu komunikāciju tīklu nodrošināšanu, un par grozījumiem Direktīvā 2002/58/EK, (OV L 105, 13.4.2006., 54. lpp.)

([29]) Nolīgums starp Eiropas Savienību un Amerikas Savienotajām Valstīm par gaisa pārvadātāju veikto pasažieru datu reģistra (PDR) datu apstrādi un pārsūtīšanu Amerikas Savienoto Valstu Iekšzemes drošības departamentam, OV L 298, 27.10.2006., 29. lpp.

([30]) Skatīt 29. darba grupas atzinumu 10/2006 par to, kā Banku pasaules mēroga finanšu telekomonikāciju sabiedrībai (*SWIFT*) apstrādāt personas datus, un EDAU atzinumu par Eiropas Centrālās bankas uzdevumiem *SWIFT* gadījumā; pieejams interneta adresē <http://ec.europa.eu/justice_home/fsj/privacy/docs/wpdocs/2006/wp128_en.pdf>

ko veic Padomē. Nav skaidrs, vai dokumenta sastādītāji bija iecerējuši tik plašu darbības jomu, vai arī pamatlēmumu attiecināt tikai uz 20. apsvērumā minētajām trijām struktūrām. Katrā ziņā būtu jāprecizē, par kuru dokumentu ir runa, lai izvairītos no juridiskas nenoteiktības.

39. Tas vedina uz plašākiem secinājumiem. EDAU uzskata, ka ir ārkārtīgi svarīgi garantēt pareizu datu aizsardzības līmeni saistībā ar visu trešo pīlāru, jo tikai ar tādu nosacījumu var pietiekami labi nodrošināt brīvu informācijas apmaiņu tādā brīvības, drošības un tiesiskuma telpā, kurā nav iekšēju robežu. Tas nozīmē piemērot vispārējo datu aizsardzības sistēmu ar trešo pīlāru saistītām Eiropas struktūrām. EDAU tādu vajadzību ir uzsvēris atzinuma par priekšlikumu Padomes lēmumam par Eiropolu IV daļā.

40. Efektīvas likumdošanas dēļ EDAU tomēr ir nopietnas šaubas par to, vai Padomes pamatlēmumam būtu jāattiecas uz darbībām, ko veic ar trešo pīlāru saistītās Eiropas struktūras. Pirmais arguments, ko lieto, iebilstot pret plašo darbības jomu, ir saistīts ar likumdošanas politiku. EDAU ir bažas par to, ka Padomes apspriedēs varētu pievērst pārlieku lielu uzmanību Eiropas struktūrām, nevis būtiskajiem datu aizsardzības noteikumiem, ja struktūras piemin pašreizējā redakcijā,. Tas likumdošanu sarežģīs. Otrais arguments ir juridisks. No pirmā acu uzmetiena varētu šķist, ka Padomes pamatlēmums — instruments, ko var salīdzināt ar EK Līgumam atbilstīgu direktīvu — nav pareizais juridiskais instruments, ar ko reglamentēt ES struktūru tiesības un pienākumus. Instruments ir ieviests ar LES 34. pantu, lai tuvinātu dalībvalstu likumus un normatīvos aktus. Katrā ziņā pastāv liela iespējamība, ka juridisko pamatu apstrīdēs likumdošanas gaitā, vai arī vēlāk.

41. Sakarā ar izvēlēto juridisko instrumentu EDAU ir līdzīgās domās par projekta 26. pantu, kurā paredzēta jaunas apvienotas uzraudzības iestādes izveide, aizstājot iestādes, kas pašreiz uzrauga datu apstrādi ar trešo pīlāru saistītās struktūrās. Iecere izveidot tādu iestādi pati par sevi var šķist loģiska. Tādējādi uzraudzības sistēmu varētu padarīt vēl efektīvāku, kā arī nodrošinātu saskaņā ar trešo pīlāru izveidoto struktūru aizsardzības līmeņa konsekvenci.

42. Šobrīd tomēr nav steidzama vajadzība pēc tādas jaunas uzraudzības struktūras. Uzraudzību veic pietiekami labi. Turklāt *Eurojust* priekšsēdētājs ir iebildis pret minētās uzraudzības sistēmas piemērošanu *Eurojust*. Neiztirzājot šos iebildumus sīkāk, ir skaidrs, ka Padomes pamatlēmumu attiecināt arī uz ES struktūru uzraudzību padarītu likumdošanu vēl grūtāku. Turklāt tāda pieeja nesaskanētu ar citiem priekšlikumiem, ko pašreiz izskata ([31]) vai kas nesen pieņemti ([32])šajā jomā.

43. Īsi sakot, EDAU iesaka Padomes pamatlēmumam nepievienot noteikumus par datu apstrādi, ko veic ES struktūras. EDAU dod tādu padomu, lai veicinātu efektīvāku likumdošanu. Ir svarīgi, lai visi Padomē pieliktie pūliņi būtu veltīti būtiskiem datu aizsardzības noteikumiem, tādējādi nodrošinot vajadzīgo aizsardzību katram pilsonim.

VI. **SECINĀJUMI**

44. EDAU pauž gandarījumu par jauno prezidentvalsts Vācijas doto impulsu. Ir būtiski svarīgi pieņemt vispārēju ar trešo pīlāru saistītu datu aizsardzības sistēmu — kā vairākkārt uzsvēruši EDAU un citi attiecīgi darbību veicēji — lai palīdzētu izvērst brīvības, drošības un tiesiskuma telpu, kur pilsoņu tiesības uz personas datu aizsardzību ir visur vienādi garantētas un savstarpēja tiesību aizsardzības iestāžu sadarbība var notikt pāri attiecīgu valstu robežām.

45. Ar pārskatīto priekšlikumu tomēr nav sasniegts ne viens, ne otrs minētais mērķis. Tā kā nav paredzēts augsts un plaši piemērojams datu aizsardzības līmenis, priekšlikumā uz informācijas apmaiņu attiecina dažādus attiecīgās valstīs pieņemtus "izcelsmes noteikumus" un "dubultstandartus", kas ļoti ietekmē sadarbības efektivitāti tiesību aizsardzības jomā, bet neuzlabo personas datu aizsardzību.

([31]) Piemēram, Komisijas neseno priekšlikumu par Eiropas Policijas biroja izveidi, COM(2006)817 galīgā redakcija.

([32]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1987/2006 (2006. gada 20. decembris) par otrās paaudzes Šengenas Informācijas sistēmas (*SIS II*) izveidi, darbību un izmantošanu, OV L 391, 28.12.2006., 4. lpp.

46. Konkrēts piemērs: tas nozīmētu, ka attiecīgas valsts vai ES tiesībaizsardzības iestādei, izskatot krimināllietu, kurā ietverta dažādu attiecīgas valsts, citu dalībvalstu un ES iestāžu izcelsmes informācija, būtu jāpiemēro dažādi apstrādes noteikumi dažādai informācijai atkarīgi no tā,vai: personas dati ir savākti attiecīgā valstī; katra datu nosūtītāja struktūra ir piekritusi paustā mērķa sasniegšanai; datus glabā saskaņā ar termiņiem, kas paredzēti piemērojamos katras datu nosūtītājas iestādes tiesību aktos; turpmāki katras datu nosūtītājas iestādes lūgti apstrādes ierobežojumi neliedz veikt apstrādi; ja lūgums ir saņemts no trešās valsts — katra datu nosūtītāja iestāde ir devusi piekrišanu saskaņā ar tās veikto izvērtējumu par datu aizsardzības nodrošināšanu un/vai starptautiskām saistībām. Turklāt pilsoņu aizsardzība un tiesības būs ļoti dažādas, un atkarībā no dalībvalsts, kur apstrādi veic, uz tām attieksies dažādas plašas atkāpes.

47. Turklāt EDAU nožēlo, ka dokuments kā tiesību akts nav pietiekami kvalitatīvs un priekšlikums lietu sarežģī, jo tas attiecas uz datu apstrādi, ko veic Eiropols, *Eurojust* un ar trešo pīlāru saistītā Muitas informācijas sistēma, un tajā arī ierosināts izveidot apvienotu uzraudzības iestādi, ņemot par pamatu nepareizu juridisku instrumentu.

48. EDAU ir norūpējies par to, ka dokumentā nav būtiski svarīgo noteikumu par personu datu aizsardzību, kas ir ietverti Komisijas priekšlikumā. Pilsoņu aizsardzības līmenis tādējādi ir būtiski pazemināts. Pirmkārt ar priekšlikumu nepapildina Konvencijas Nr. 108 vērtību, kas būtu bijis labs pamatojums no datu aizsardzības viedokļa, kā prasīts LES 30. panta 1. punktā. Otrkārt, tas daudzos aspektos nenodrošina Konvencijā Nr. 108 prasīto aizsardzības līmeni. EDAU tādēļ uzskata, ka priekšlikums būtu pamatīgi jāuzlabo, pirms to varētu izmantot par pamatu sarunām, kā nodrošināt pietiekami labu vispārēju datu aizsardzības sistēmu, ko īstenot saistībā ar trešo pīlāru. Ar uzlabojumiem būtu jānodrošina, lai:

— ar vispārējo sistēmu papildinātu Konvencijas Nr. 108 vērtību, paredzot attiecīgus noteikumus par personas datu aizsardzību saskaņā ar LES 30. panta 1. punktu

— vispārējo sistēmu attiecinātu uz personas datu apstrādi, ko veic katras konkrētas valsts tiesību aizsardzības iestādes;

— vispārējā sistēma būtu saderīga ar pirmā pīlārā paredzētajiem datu aizsardzības principiem, reizē un vajadzības gadījumā ņemot vērā tiesību aizsardzības darbību specifiku.

— vispārējā sistēma atbilstu Konvencijā Nr. 108 un Ieteikumā Nr. R(87)15 paredzētajiem principiem, jo īpaši saistībā ar:

  — to, kā ierobežot kādiem citiem mērķiem personas datus var apstrādāt;

  — datu kvalitāti, tostarp saistībā ar dažādu datu subjektu kategoriju (noziedznieku, aizdomās turēto, cietušo, liecinieku utt.) savstarpējām atšķirībām; dažādu personas datu precizitātes un ticamības pakāpju vērtējumiem; mehānismiem, ar ko nodrošināt periodiskas pārbaudes un periodiskus labojumus;

  — nosacījumiem par to, kā personas datus pārsūtīt iestādēm, kas nav kompetentās iestādes, un privātpersonām, kā arī par to, kā tiesību aizsardzības iestādes var piekļūt un turpmāk izmantot privātpersonu kontrolētus personas datus.

— ar vispārējo sistēmu būtu nodrošināta pietiekami laba datu aizsardzība, ar personas datiem apmainoties ar trešām valstīm, kā arī starptautisku nolīgumu sakarā

— ar vispārējo sistēmu pievērstos pārējiem šajā atzinumā un iepriekšējos EDAU atzinumos minētajiem jautājumiem.

49. EDAU ļoti labi apzinās, cik grūti ir panākt vienprātību Padomē. Lēmuma pieņemšanas procedūra tomēr nav pietiekami labs iemesls, lai izmantotu pieeju, kas vērsta uz mazāk efektīvu risinājumu un liktu šķēršļus ES pilsoņu pamatbrīvību īstenošanai, kā arī darītu tiesību aizsardzību mazāk efektīvu.

Briselē, 2007. gada 27. aprīlī

Peter HUSTINX

Eiropas datu aizsardzības uzraudzītājs